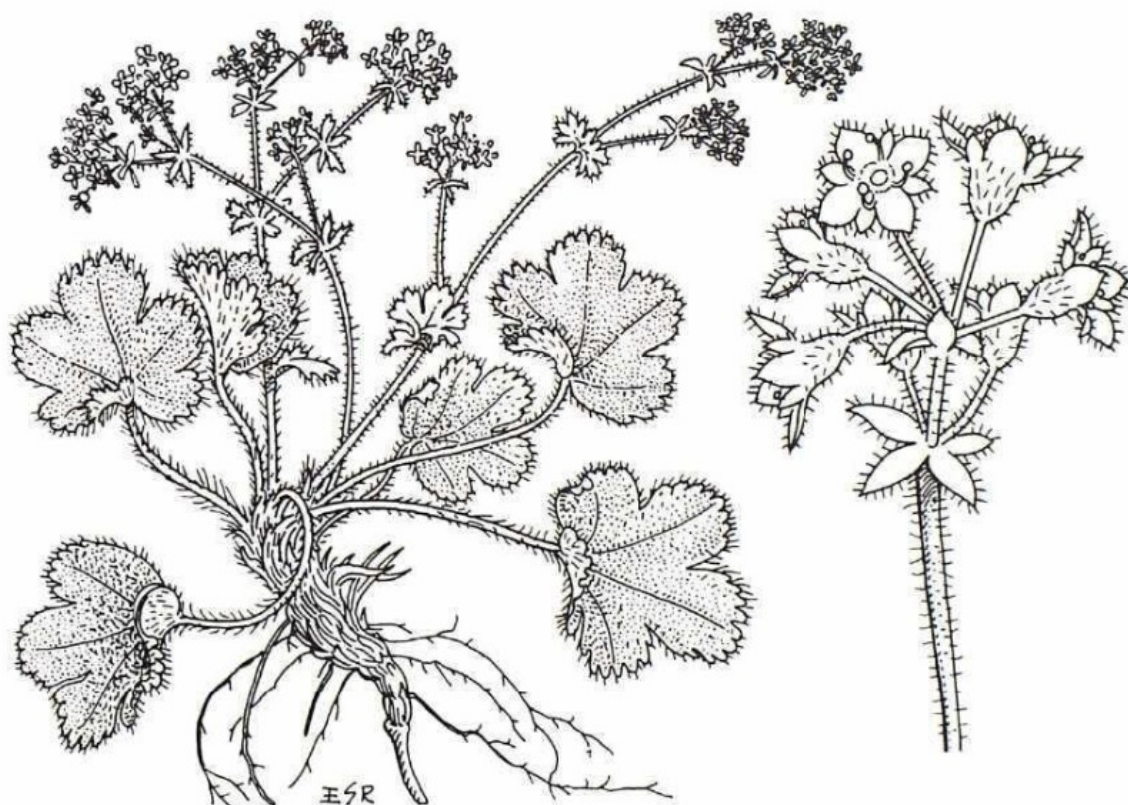

Alchemilla vulgaris L.

[1753, Sp. Pl. : 123] **2n = c. 100, 105-109**

Làmina: THOMÉ, OTTO WILHLEM

Alchemilla colorata. A la dreta, un fragment de la inflorescència (x 4).

Alchemilla hybrida cf. *lapeyrousii*. Foto: JULIEN BARATAUD

Alchemilla vulgaris

Alchemilla hybrida ssp. *lapeyrousii*

Alchemilla mollis

Alchemilla fissa

Alchemilla vulgaris ssp. *coriacea*

Alchemilla del grup fissa pyrenacia

NOMS POPULARS

- Alemanys:** Spitzlappige frauenmantel/Gemeiner frauenmantel
Dächlichrut / Echter sinau / Frauenhilf / Frauenhäubel / Frauenmantel /
Frauenmäntli / Frauenrock / Gewöhnlicher frauenmantel / Hasenmänteli /
Haubn / Herbstmantel / Herrgottsmäntelchen / Kroanfüss /
Liebfrauenmantel / Löwenfusskraut / Marienkraut / Milchkraut /
Muttergottesmantel / Mäntli / Neunlappenkraut / Ohmkraut / Perlkraut /
Regendachl / Regentropfen / Röckli / Sinau / Sinnau / Sintau /
Spitzlappen-frauenmantel / Taubecherl / Taufänger / Taukraut /
Taumantel / Tauschüsserl / Trauermantel / Weiberkittel / Wiesen-
frauenmantel
- Anglès:** Common lady's mantle/Bear's foot / Common ladies mantle / Dewcup /
Ladys mantle / Lady's mantle / Lady's-mantle ss / Leontopodium / Lion's
foot / Nine hooks / Our lady's mantle / Stellaria
- Àrab:** رجل الأسد / لوف السباع
- Aragonès:** alquimila, hierba estrellada, ierba estrellada, pata de onso, pie de león
- Basc/Euskera:** tuisar, tuisarra, zazoi-osto
- Castellà:** Pie de leon/Alquemila
- Català:** Peu de lleó/Herba botera / Pota de lleó
- Danès:** Almindelig løvefod/Fruekjole / Jacobs blomster / Jacobs drøm / Jomfruurt
/ Løvefod / Maria-kåbe / Synav / Vor frues kåbe
- Eslovac:** Alchemilka obyčajná

Eslovè:	Navadna plahtica/Ostrokrpa plahtica / Plahtica oskokrpa
Fnlandès:	Poimulehti
Francès:	Alchémille commune/Pied de leonis
Gal·lès:	Mantell fair/Mantell fair gyffredin / Mantell y côr / Palf neu droed y llew / Simwr y côr
Gallec:	alquimilla, pata de lobo, patilobo, pé de león
Holandès:	Spitslobbige vrouwenmantel/Gewone / Vrouwenmantel
Hongarès:	Közönséges palástfü / Palástfü / Réti palástfü
Islandès:	Mariustakkur
Italià:	Alchemilla/Erba stella
Japonès:	レディースマントル
Noruec:	Marikåpe/Vanlig marikåpe/Fedlestakk / Jomfru maria kåpe / Jomfru Marias brudepynt / Jomfru marjablomst / Kåpa / Kåpegras / Løvefot / Marikjortel / Marimynste / Maristakk / Muristakk / Rukkestakk / Sjuskjæring / Stjernemarikåpe / Vassbjølle / Vasstakk / Våthatte
Polonès:	Przywrotnik pospolity/Przywrotnik
Portuguès:	Alquemila
Rus:	Манжетка обыкновенная
Serbi:	Вирак/Госпин плашт/Virak/Gospin plašt
Suec:	Daggkåpa/Daggkåpe / Daggska
Turc:	Arslanpençesi / Aslanpencesi / Kıracıotu / Pelerinotu
Тхес:	Kontryhel obecny/Kontryhel ostrolaločny
Ucrainès:	Приворотень звичайний

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

Dins la família de les Rosàcies, el gènere *Alchemilla* es distingeix per no tenir ni punxes ni espines, ser plantes herbàcies, només una mica llenyoses al lluc, calze amb 8 lòbuls persistents, els exteriors formant un calicle, pètals nuls; estams 4, llavors 1-2 dins el tub del calze; i fulles palmades. Ara bé, alguns consideren que el gènere pertany a una família més restringida, la de les *Alchemillaceae* J.G. Agard, que es distingeix per no tenir corol·la les flors i ser inferovàriques, i ser plantes herbàcies.

El grup d'espècies d'*Alchemilla vulgaris* es distingeix per tenir les flors en cimes corimbiformes, cada flor tenir 4 estams i ser plantes vivaces; per tenir les fulles poc dividides, suborbiculars, palmatilobades amb 7-11 lòbuls poc marcats i estípules una mica incises; tenir alguns pèls a la inflorescència, i les dents del marge foliar poc marcades però presents tot al voltant; i les flors poc crescudes després de la floració.

Dins aquest grup amb fulles pinnatifides de fulles de color homogeni al dors i al revers, o el grup d'***Alchemilla vulgaris***, que es caracteritza per tenir les fulles glabres almenys per sobre, de més de 9 lòbuls (poc marcats i sempre dentats), essent els lòbuls del calze més curts que el tub podríem incloure-hi tres espècies principals:

—***Alchemilla hybrida*** (L.)L.: fulles més o menys piloses a ambdues cares, com la inflorescència, que té aspecte molt dens.

—***Alchemilla vulgaris*** L.: planta força glabra, inflorescència laxa, lòbuls del calze més curts que el tub, fulles amb més de 7 lòbuls coriàcis, molt poc profunds, i dentats tot al voltant.

—***Alchemilla fissa*** Günthert et Schumm.: planta força glabra, inflorescència laxa, fulles primes amb 5-9 lòbuls dentats a la zona apical només, i lòbuls del calze tan llargs com el tub. És planta rara que inclou 2 subespècies: *fissa*; *pyrenaica*.

Dins el grup d'espècies d'***Alchemilla hybrida***, hi ha un reguitzell d'espècies menors o subespècies. D'entre les més comunes:

- *flabellata* Buser: 5-7 lòbuls poc profunds, truncats, amb 4-10 dents obtuses a la zona apical; planta de 10 cm amb fulles de 1-4 cm, estípules marrons. De 1100 a 2600 m snm en pastures seques.

- *colorata* Buser: 7 lòbuls semicirculars amb 7-11 dents agudes fins la base, pedicels glabrescents excepte els externs, pilosos; planta de 10 cm, grisenc amb flors tenyides de roig. De 1500 a 2400 m snm en parats sobre terreny calcari.

Dins el grup d'espècie d'***Alchemilla vulgaris*** L. hi ha un munt d'espècies menors, essent les més comunes:

- *xanthochlora* Rothm.: zona baixa de la tija amb pilositat patent (perpendicular a la tija vertical), dors de les fulles glabre i revers pilós; lòbuls de la fulla semicirculars amb dents amples agudes; planta d'un verd groguenc, de 20 cm. Prats humits entre 800 i 2300 m snm.

- *coriacea* Buser: tija i peciols glabres, fulla fins 17 cm d'amplada, lòbuls enters a la base amb 12-16 dents irregulars una mica obtuses, flors verdoses de 4 mm; planta fins 50 cm

ESOTERISME

L'aire que brilla com l'argent o l'or sota les gotes d'aigua que queden sobre la fulla després d'una pluja va fer pensar als alquimistes que era un senyal que els orientava de cara a obtenir la pedra filosofal que convertia qualsevol material en Or. També asseguraven que un bany amb la planta restituïa la virginitat

PROPIETATS MEDICINALS

• analgèsica	• febrífuga
• anticancerosa	• galactàgoga
• anticolesterolèmica	• hemostàtica
• antiespasmòdica	• hipoglucemiant
• antihemorràgica	• hipotensora
• antiinflamatòria	• immunoestimulant
• antioxidant	• inhibidora de la col·lagenasa
• antisèptica	• nootrópica
• antitumoral	• preventiva de febre al·lèrgica a l'herba de dall
• astringent	• preventiva de fibromes
• carminativa	• protectora dels glòbuls rojos (membrana)
• cicatritzant	• refrigerant
• cordial	• sedant (nerviosa)
• cosmètica	• tònica (cardíaca)
• depurativa	• vasorelaxant
• descongestionant del fetge	• vulnerària
• detergiva	
• diürètica	
• emmenagoga	
• estomacal	

USOS MEDICINALS

Per a **ús extern** tota la **planta** d'*Alchemilla vulgaris* es prepara, amb la planta i oli, un ungüent vulnerari i resolutiu contra:

• abscessos	• conjuntivitis
• acne	• edemes
• artritis dental (periodontitis)	• epistaxis (sang pel nas)

- estomatitis
- ferides
- gangrenes
- gingivitis
- hemorroides
- hipertensió
- masegades
- pell seca
- picor a la vulva
- traqueïtis per intubació
- úlceres a les cames
- úlceres supurants
- varius

La **rel** s'emptra en decocció en **ús intern** contra (o com a):

- acne
- cosmètica
- dents que belluguen
- diabetis
- diarrees
- edemes
- estomatitis (glopejar)
- faringitis (glopejar)
- gingivitis (glopejar)
- gonorrea
- mal de cap
- mal de coll
- mal de ventre
- mareig
- menorràgia
- obesitat
- pedres als ronyons
- puerperi
- reuma
- ronyó gandul
- úlceres internes
- virus (ortopoxvirus): ectromèlia, vaccini

Tota la **planta** d'*Alchemilla* (fulles i flors) s'emptra en **ús intern** contra:

- acne
- al·lèrgies respiratòries
- anèmia
- anorèxia
- ansietat
- arterioesclerosi
- ateroesclosi
- asma
- cames dèbils
- cansament nerviós
- cataractes (ús extern)
- catarro
- colesterol alt
- congestió hepàtica
- conjuntivitis (fulles, ús extern)
- cor cansat
- debilitat muscular infantil
- dermatitis (ús extern)
- diabetis
- diarrees
- dismenorrea
- dolors
- èczema
- enteritis
- espasmes estomacals
- faringitis
- febre
- ferides (ús extern)
- fibromes uterins
- gasos
- gastritis
- grip
- hemorràgies (nas, pulmons, budells)
- hipertensió
- insomni
- mal de cap
- mal de coll
- mareig
- memòria escassa
- menopausa
- menorràgia
- metrorràgia
- obesitat
- part difícil
- pell seca
- picors
- refredat
- reuma
- ronyons dèbils
- salpingitis
- talls
- uretritis
- varius
- vertigen

PRINCIPIS ACTIUS D'ALCHEMILLA VULGARIS (& A. MOLLIS)

- àcid clorogènic
- àcid gàl·lic
- castalagina
- catequina (*A. mollis*)
- el·lagitanins
- gal·loïl-bis-hexahidroxi-difenoïl-hexosa
- kaempferol-glucurupònid (*A. mollis*)
- quercetina-3-O-beta-glucurònid
- quercetina-glucòsids
- quercetina-glucururònid-metilada (*A. mollis*)
- sanguiïna H-10
- trímer de procianidina (*A. mollis*)
- vescalagina

NOTA: *Alchemilla mollis* (Buser) Rothmal. es fa a Europa central i del Nord, al Caucas i a Amèrica del Nord. Es cultiva a jardins a l'ombra i sobre sòls frescals i ben irrigats però no entollats. Creix fins a 80 cm. Els 9 lòbuls de la fulla, amb sinus que no sobrepassen el 1/3 del radi, són triangulars arrodonits, amb unes 18 dents força iguals i no massa profundes. Tota la planta és glabra.